

نقش آموزش مهارت‌های زندگی بر پیشگیری از اعتیاد

محبوبه والیانی، راحله سموعی، غلامرضا منشئی

چکیده

مقدمه: از جمله پدیده‌هایی که در بوجود آمدن بزه‌دیدی (crime victim) مؤثر است اعتیاد به مواد مخدر می‌باشد و از آنجا که پیشگیری مقدم بر درمان است طراحی دوره‌های آموزشی جهت پیشگیری اولیه مناسب است. هدف این پژوهش تعیین تأثیر آموزش مهارت‌های زندگی بر پیشگیری از اعتیاد می‌باشد. روش‌ها: مطالعه حاضر نیمه تجربی بوده و نمونه‌های آن از بین جوانان و والدین شهر اصفهان به ترتیب به تعداد ۲۰ و ۲۱ نفر انتخاب شده‌اند. نمونه‌گیری پس از اطلاع‌رسانی بصورت تصادفی ساده صورت گرفت. دوره آموزش مهارت‌های زندگی با برنامه‌ریزی مجزا برای جوانان و والدین در هشت جلسه در تابستان ۱۳۸۱ اجرا گردید. اطلاعات مورد نیاز قبل و بعد از آموزش توسط سه پرسشنامه (آگاهی والدین و جوانان و احتمال گرایش به اعتیاد) جمع‌آوری گردید و از طریق نرم افزار SPSS و آزمون آماری تی زوج مورد آنالیز قرار گرفت. نتایج: یافته‌ها نشان داد میانگین نمره پس از موعن در جوانان و والدین بالاتر از میانگین نمره پیش از موعن بوده و تحلیل داده‌ها بیانگر تفاوت معنی‌دار بین نتایج دو آزمون در دو گروه جوانان و والدین بود. بدین ترتیب که آموزش مهارت‌های زندگی بر آگاهی والدین و جوانان و احتمال گرایش جوانان به سوء مصرف مواد مخدر تأثیر داشت. بحث: برگزاری دوره‌های آموزشی مهارت‌های زندگی در افزایش آگاهی والدین و کاهش احتمال گرایش جوانان به سوء مصرف مواد مخدر تأثیر داشته و لذا بر نقش آموزگاران و اساتید دانشگاه در زمینه مشاوره و آموزش پیشگیری از اعتیاد تأکید می‌شود. واژه‌های کلیدی: آموزش، مهارت‌های زندگی، اعتیاد، پیشگیری.

مقدمه:

بزه‌دیدگان از جمله قربانیان بزهکاری محسوب شده که با عناوین مختلفی در جامعه سختیها و مصائب بیشماری را متحمل می‌شوند. از جمله گروه‌هایی که بیش از پیش در معرض خطر آسیب دیدن و آسیب‌رساندن می‌باشند معتادان هستند که آثار ویرانگر اعتیاد را سالها به دوش می‌کشند. اعتیاد یک پدیده چند بعدی، خطر آفرین و فعلی ناهنجار از نظر اجتماعی است که بیش از پیش سلامت فردی و اجتماعی را مورد تهدید قرار میدهد (۱). سوء مصرف مواد امروزه بین گروه‌های مختلف افراد، بخصوص جوانان شیوع یافته و

همچنان که سن ابتلاء پایین آمده است فراوانی آن رو به تزایی می‌باشد (۲). (طبق برآورد برنامه کنترل مواد مخدر سازمان ملل متحد مصرف سالانه مواد مخدر در جهان به اندازه‌ای است که می‌تواند ۳/۳ الی ۱/۴ درصد از جمعیت را گرفتار سازد (۳). بر این اساس اگر هر معتاد (با در نظر گرفتن ۵۰۰۰۰ نفر معتاد در کشور) هر روز فقط ۶۰۰۰ ریال صرف مصرف مواد مخدر نماید سالانه هزینه بسیار زیادی صرف بدهکاران و هدر دادن سرمایه‌ها می‌شود (۴).

در ایران که جوان‌گرایی چهره‌ای جدید از این پدیده مخرب را به نمایش گذاشته است و منشأ بسیاری از جرایم (مثل قتل، تجاوز، دزدی و غیره) و حوادث ناهنجار اجتماعی گردیده است، انگیزه‌های لازم و انتخاب برنامه‌های مناسب پیشگیری را در قالب یک ضرورت مطرح می‌نماید (۵).

مهمترین شیوه‌های پیشگیری از اعتیاد عبارتند از: آگاه نمودن جامعه از خطرات و مضرات مواد مخدر، افزایش مهارت‌های زندگی و مهارت حل مشکل، هدفمندی زندگی و شناخت ارزشهای فردی، اجتماعی و مذهبی، تقویت فعالیت‌های جایگزین برای افراد در معرض خطر و شناخت باورهای غلط مربوط به مصرف مواد مخدر (۶). برنامه آموزش مهارت‌های زندگی از جنبه‌های مختلف با سایر برنامه‌های پیشگیری تفاوت عمده دارد. این برنامه بر پایه اصول علمی بنا شده است. ۲- برنامه‌ای جامع است و به عواملی که بیشترین اهمیت را در سوق دادن نوجوانان و جوانان به سوء مصرف مواد دارا می‌باشد می‌پردازد. ۳- از روشهای آموزشی خاص با کارایی ثابت شده بهره‌گیری می‌نماید. ۴- برنامه برای مدت بیش از ۱۵ سال هم در جهت عدم گرایش به اعتیاد و هم کاستن از مصرف سیگار تأثیر گذار است (تأثیرگذاری دراز مدت و پایدار) و....

بنابراین با توجه به عوامل مؤثر در بروز اعتیاد که شامل عوامل فردی (ناراحتیهای روانی، جسمی، احساس حقارت، اعتماد به نفس پایین، وضعیت بد اقتصادی و...)، عوامل خانوادگی (طلاق و دور بودن همسران از یکدیگر و غیره)، عوامل

محیطی (در دسترس بودن مواد، بیکاری و نداشتن برنامه اوقات فراغت و غیره)، عوامل اقتصادی (فقر مالی و نبودن رفاه و غیره) و عوامل فرهنگی آموزشی (سواد پایین، عدم آگاهی از مضرات مواد مخدر و غیره) می باشد، در نظر گرفتن برنامه آموزشی که از ابعاد گوناگون به گروه های سنی مختلف اطلاع رسانی نموده و بطور همه جانبه پیشگیری از اعتیاد و سوء مصرف مواد مخدر را موجب گردد ضروری و مفید به نظر می رسد (۴).

در این راستا محققان مختلفی به ارائه برنامه های پیشگیری جامع و متنوع پرداخته اند که به طور مختصر به برخی نتایج آنها اشاره می گردد. بوتوین (Botuin) و همکاران طی مطالعاتشان به این نتیجه رسیدند که آموزش مهارت های زندگی بر پیشگیری از اعتیاد نقش مؤثر داشته است (۶). همچنین وی در مطالعه ای دیگر مهارت های زندگی را به ۲۳۹ دانش آموز مدارس حومه شهر نیویورک آموزش داده است و به این نتیجه رسیده است که گروه آزمایش ۷۹ درصد کمتر از گروه شاهد مشروب مصرف نموده اند (۷). در همین زمینه ماریلین (Marilyn) و بوتوین در دو تحقیق جداگانه به این نتیجه رسیده اند که آموزش مهارت های زندگی در پیشگیری از مصرف مواد مخدر نقش مؤثری داشته است (۸ و ۹). (تحقیقات چندین ساله آنها نشان داده است که این نوع آموزشها اثر بخشی خود را در طول زمان حفظ نموده است. تحقیق دیگری بیانگر تأثیر دوره آموزش بر مهارت های زندگی است (۱۰). علاوه بر این قادری در تحقیق خود نشان داده است که دوره های آموزشی در کاهش گرایش به اعتیاد و تغییر نگرش معتادان نقش مؤثری داشته است (۱۱).

با توجه به گستردگی این پدیده و آثار زیان بار آن و با تأکید بر این نکته که تا سال ۱۳۸۰، هشتاد درصد هروئین جهان در کشور همسایه یعنی افغانستان تهیه می شده است (۱۲) و همچنین کاهش سن مبتلایان در ایران (که ۶۶ درصد معتادین برای اولین بار مصرف مواد مخدر را در سن ۱۶-۲۵ سالگی آغاز می کنند) باید در پی ارائه راهکار های مناسب برای مبارزه با این پدیده مخرب بود (۲).

این پژوهش نیز با هدف تعیین نقش آموزش مهارت های زندگی در پیشگیری از اعتیاد جوانان و همچنین نقش آن در میزان آگاهی والدین و جوانان، از طریق برگزاری برنامه های آموزشی برای این دو گروه طراحی شده است. چنانچه والدین نیز که نحوه برخوردشان با یکدیگر و با فرزندانشان در رفتار های اجتماعی جوانان (فرزندانشان) تأثیر گذار است تحت آموزش مهارت های زندگی قرار گیرند، شاید بدینوسیله در نحوه تصمیم گیری جوانان و مواجه شدن آنها با مشکلات و یافتن راه حل مناسب در پیشگیری از اعتیاد این قشر آسیب پذیر مؤثر واقع شوند. امید که با ارتقاء سطح آگاهی جوانان و والدین و تشویق به داشتن روحیه ای سالم و آموزش برقراری ارتباطی مناسب با اطرافیان، بتوان ساختار شخصیتی و اجتماعی را تقویت نموده و احتمال گرایش به اعتیاد و بروز آن را کاهش داد.

مواد و روشها :

مطالعه حاضر بصورت نیمه تجربی انجام شد و جامعه پژوهش را جوانان و والدین (مادران) شهر اصفهان تشکیل دادند. نمونه های پژوهش را جوانان با محدوده سنی ۱۶-۲۵ سال و مادران با حداقل یک فرزند در این محدوده سنی شامل شد. نمونه گیری به دنبال اطلاع رسانی از طریق اطلاعیه در نشریات کثیرالانتشار صورت گرفت. نمونه ها جهت شرکت در دوره های آموزشی رایگان ثبت نام نموده و ۲۰ نفر از بین جوانان و ۲۱ نفر از بین والدین بصورت تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات سه پرسشنامه بود، پرسشنامه اول شامل (۴۱) سؤال چهار گزینه ای با مقیاس لیکرت برای سنجش خودآرایی، تصمیم گیری، انتخاب هدف و غیره در جوانان، پرسشنامه دوم شامل (۱۵) سؤال جهت سنجش احتمال گرایش به اعتیاد و پرسشنامه سوم شامل (۲۰) سؤال به منظور سنجش آگاهی والدین (مادران) طراحی شده بود. روایی دو پرسشنامه محقق ساخته (پرسشنامه اول و سوم) از طریق روایی محتوایی ارزیابی گردید و پایایی پرسشنامه ها از طریق Test retest انجام و $r=7/0$ محاسبه گردید. ضمناً نمونه های مربوط به ارزشیابی پایایی از مجموع کل نمونه ها حذف گردید. پرسشنامه مربوط به سنجش احتمال گرایش به اعتیاد (۱۳) پرسشنامه استاندارد شده بود که در این تحقیق مورد استفاده قرار گرفت.

برنامه آموزشی در هشت جلسه ۲-۴ ساعته تنظیم گردید. فنون آموزشی بصورت سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ، انجام تمرینات عملی، ایفای نقش، الگوبرداری، ارائه جزوات آموزشی، معرفی کتب و نشریات بوده است.

موضوعات مورد بحث در گروه جوانان شامل چگونگی انتخاب هدف و نحوه تصمیم گیری، روشهای حل مشکل، راهکارهای کاهش اضطراب و استرس، روش های جلب حمایت خانوادگی و اجتماعی، مقاومت در برابر فشارهای غیر منطقی دیگران، شیوه های خود آبرازی، آشنایی با عوارض مصرف مواد و چگونگی باری رسانی به معتاد و آشنایی با مراکز ترک اعتیاد بود. موضوعات مورد بحث در گروه والدین شامل تفاوت های فردی همسران، چگونگی ارتباط همسران، ارتباط والدین با جوانان، چگونگی جلب اعتماد جوانان، تقویت اعتماد به نفس، تصمیم گیری و راههای حل مشکل در جوانان بود. روش اجرا به اینصورت بود که قبل از تشکیل دوره، پرسشنامه ها توسط نمونه ها تکمیل (پیش آزمون) و سپس محتوای آموزشی ارائه گردید. پس از اتمام دوره در جلسه ای جداگانه پرسشنامه ها مجدداً توزیع و توسط نمونه ها

تکمیل گردید (پس آزمون). علاوه بر این فرم نظر سنجی و ارائه پیشنهادات در رابطه با محتوا و کیفیت برنامه آموزشی در پایان دوره بین شرکت کنندگان توزیع شد. سپس اطلاعات جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. آزمون های آماری مورد استفاده شامل میانگین، انحراف معیار و آزمون تی زوج بود.

نتایج :

نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که از مجموع ۲۱ نفر والدین شرکت کننده در این دوره آموزشی، ۳/۸۳ درصد تحصیلات دیپلم و ۷/۱۶ درصد بالای دیپلم (لیسانس) و از نظر شغلی ۳/۸۳ درصد خانه دار و ۷/۱۶ درصد شاغل بودند. میانگین سنی والدین شرکت کننده در این دوره آموزشی ۴۲/۳۶ سال بوده است. نتایج ارزیابی آزمونها نشان داد که میانگین نمرات پس آزمون ۵/۲۲ (از نمره کل ۳۰) و میانگین پیش آزمون ۱/۱۹ بوده که افزایش میانگین نمرات پس آزمون مشهود است و با توجه به نتیجه آزمون تی زوج، شرکت والدین در این دوره آموزشی بر میزان آگاهی آنها تأثیر معنی دار داشته است. جدول ۱: مقایسه میانگین نمره والدین قبل و بعد از مداخله شاخصها

آزمون
فراوانی میانگین نمرات انحراف معیار
نتیجه آزمون

پیش آزمون

۲۱

۱/۱۹

۱/۱

$t=6/7$

پس آزمون

۲۱

۵/۲۲

۸/۱

$P<0.0001$

همچنین مقایسه میانگین نمرات پیش آزمون و پس آزمون به تفکیک رده سنی بوسیله آزمون تی زوج نشان داد که در رده های سنی مختلف میزان تأثیر آموزش متفاوت بوده است. ($p<0.000$) بطوری که در رده سنی ۲۷-۳۳ میانگین نمره پیش آزمون ۱۰ و میانگین نمره پس آزمون ۵/۱۰ بوده و این میانگین ها در رده سنی ۳۴-۴۰ به ترتیب ۵۷/۹ و ۳/۱۳ بوده است. لازم به ذکر است که سوالات (۳- کدامیک از روشهای زیر در برقراری ارتباط با فرزندان مفید و اثر بخش است؟ ۴- به نظر شما آیا دود سیگار برای تسکین گوش درد بچه ها و برخی دردها در بزرگترها مفید است؟ ۵- آیا تجربه یکبار مصرف مواد مخدر می تواند خطر آفرین باشد؟ ۱۴- آیا مردان بر خلاف زنان موضوع صحبت خود را بارها در ذهن مرور می کنند؟) در پس آزمون صد درصد نمره را کسب نمودند. و بیشترین اختلاف نمره پیش آزمون و پس آزمون مربوط به سوالات ۳ و ۱۴ بوده است. در گروه جوانان میانگین سنی برابر ۱۹ سال و ۱۰۰ درصد نمونه ها به تحصیل اشتغال داشتند. در بررسی آزمونهای دوره های آموزشی جوانان چنین نتیجه حاصل شد که میانگین نمره جوانان قبل و بعد از اعمال متغیر متفاوت و آموزش بر میزان آگاهی و کاهش احتمال گرایش به اعتیاد در آنها تأثیر معنی داری داشته است.

جدول ۲: مقایسه میانگین نمره جوانان قبل و بعد از مداخله
شاخصها

آزمون فراوانی
میانگین انحراف معیار نتیجه آزمون

پیش آزمون

۲۰

۵۲

۳/۵

$= 27/2$

پس آزمون

۲۰

۳/۵۵

۲/۴

$P=0.02$

بیشترین اختلاف نمره پیش آزمون و پس آزمون در گروه جوانان مربوط به سؤالات ۴ و ۵ بوده است (۴- منظور از پیشگیری ثانویه در اعتیاد

کدام است؟ ۵- کدامیک از موارد زیر می تواند احتمال معتاد شدن نوجوانان را افزایش دهد؟).

بحث:

همانگونه که نتایج نشان داد آموزش والدین و جوانان در زمینه پیشگیری از اعتیاد بیانگر تأثیر مثبت آن بر میزان آگاهی آنها بوده است. با توجه به نقش والدین (مادران) در تربیت فرزندان و نظر به اینکه بیشترین اختلاف نمرات پیش آزمون و پس آزمون در بین گروههای سنی ۳۴-۴۰ سال بود، تمایل و نیاز مادران در این رده سنی که احتمالاً فرزندان در سنین نوجوانی و جوانی دارند (که بسیار در خطر ابتلاء به اعتیاد به سر می برند) بیشتر مشهود بوده و ارائه دوره های آموزشی جهت این گروه سنی مؤثرتر و در نتیجه با موفقیت بیشتری همراه خواهد بود.

تأثیر گذاری آموزش بر میزان آگاهی نوجوانان و جوانان و کاهش احتمال ابتلاء به اعتیاد در این گروه ها توسط تحقیق اداره کل مطالعات و پژوهش های ستاد مبارزه با مواد مخدر تأیید می گردد. این اداره اعلام می دارد که آموزش همگانی نقش به سزایی در پیشگیری از اعتیاد داشت و آگاهی افراد به ۵۲ درصد رسیده بود که مبین ۳۲ درصد رشد آگاهیهای جامعه آماری بود (۱۴).

نتایج تحقیقات مختلف نشان می دهد که عدم آگاهی والدین از شیوه های برخورد صحیح با فرزندان در بسیاری موارد علت لغزش، انحراف و ناهنجاری در آنان می باشد. همچنین روابط بین زن و مرد در حفظ سلامت و بهداشت روان آنها و تأمین امنیت و آرامش در خانواده بسیار اهمیت دارد که این امور با برگزاری دوره های آموزشی برای خانواده ها می تواند مؤثر واقع شود. بونوین در تحقیق خود اعلام می دارد که برنامه آموزشی با تداوم ۵/۶ سال حاکی از اثر بخشی برنامه آموزش مهارت های زندگی در کاهش مصرف مواد بوده است (۸). در همین ارتباط نلسون (Nelson) و همکاران نتیجه پژوهش خود را چنین ارائه می نمایند که زنان خواهان مراقبت از کودکان و برگزاری کلاس هایی در خصوص وظایف پدری و مادری بوده اند و به نظر آنها طرح های درمانی استاندارد هیچ یک از این موارد را در اختیار آنها نمی گذارد (۵). همچنین واحد مدیریت تداوم آموزش چنین نتیجه گرفته است که آگاهی ها پس از آموزش فراگیران در خراسان، سیستان و بلوچستان، سمنان، کرمان و خوزستان ۹۹ درصد نسبت به مواد مخدر و اعتیاد و راههای مبارزه با آن افزایش یافته است (۱۶). این مدیریت اعلام می دارد که الگوهای خانوادگی نقش بسیار مهمی در اعتیاد نوجوانان و جوانان دارند والدین سیگاری یا معتاد به الکل این رفتارها را به فرزندان شان آموزش می دهند.

بنا بر آنچه گذشت پیشگیری از مصرف نابجای مواد مخدر به مسلمانان واجب است و هر یک از افراد جامعه باید به سهم خود در اقدامات پیشگیرانه شرکت کنند (۱۷).

لذا با توجه به نتایج حاصل پیشنهاد می گردد که با اجرای مداوم و متوالی دوره های آموزشی زیر نظر اساتید مجرب و

همچنین با تأکید بر کیفیت موضوعات آموزشی و اطمینان از عملی بودن و مفید بودن راهکارها اقدام به پیشگیری اولیه نمود. همچنین تدوین مطالب آموزشی در قالب کتب درسی با ارائه سرفصل تخصصی و متناسب با نیاز دانشجویان مورد نظر قرار گیرد.

علاوه بر این نیازسنجی از اقشار جامعه درباره سوء مصرف مواد باید در اولویت قرار گیرد و با ارتقاء سطح آگاهی خانواده ها و دانش برقراری ارتباط صحیح بین اعضاء خانواده، گامهای کارساز در جهت پیشگیری از گرایش به سوء مصرف مواد مخدر برداشته شود.

منابع:

- ۱- معاونت فرهنگی مطبوعاتی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی. مجموعه مقالات همایش بررسی علل فرهنگی و اجتماعی گرایش جوانان به مواد مخدر. تهران: ستاد مبارزه با مواد مخدر، ۱۳۸۰
- ۲- سموعی راحله. شیوه های مقابله با فشار روانی در معتادان و غیر معتادان و تعیین رابطه آن با عملکرد خانواده آنها. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی خوراسگان. ۱۳۷۸: ص ۲
- ۳- شبانی ناصر. تهدیدهای مواد مخدر برای جامعه انسانی. ماهنامه علمی فرهنگی اجتماعی سراب. ۱۳۸۰: شماره ۳۱
- ۴- طارمیان فرهاد، ماهجویی ماهیار، خادمی اشکذری ملوک، اسدیگی حسین. مجموعه آموزشی مهارتهای زندگی. تهران: انتشارات آموزش و پرورش ۱۳۷۸: ص ۲۳
- ۵- قنبرپور فریبا. نقش گروه همسالان و فشار جمعی در محیط های جوان. چکیده مقالات سمینار اعتیاد و جوان، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران ۱۳۷۹: ص ۲۰
- ۶- Botuin G.J, Renik N.L, Baker E. The effect of scheduling format and booster sessions on a broad spectrum psychosocial smoking prevention program. *Journal of Behavioral Medicine*. 1983; 6:359-379.
- 7- Botuin G.J, Baker E, Renik N.L, Filazzola A.D. Botuin E.M. Acognitive-behavioral approach to substance abuse prevention. *Journal of addictive Behaviors* 1984; 9:137-147.
- 8- Botuin, G.J, Schinke S.P, Epstein J.A, Diaz T. Effectiveness of culturally- focused and generic skills training. *Approaches to alcohol and drug abuse prevention among minority youth. Journal of addictive Behaviors* 994; 8:116-127.
- 9- Marilyn A.J. School programming for the prevention of addiction. *Journal Articles* 1992; 202-210.
- 10- معاونت پیشگیری سازمان بهزیستی استان زنجان. طرح پیشگیری اولیه از اعتیاد. ۱۳۷۵
- ۱۱- قادری دهکردی صغری. بررسی تأثیر یک طرح آموزشی پیشگیری از اعتیاد بر روی نگرش و آگاهی نوجوانان مقطع راهنمایی شهر شهرکرد. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان. ۱۳۷۹
- ۱۲- مبارزه با سوداگران مرگ در کویت. ماهنامه علمی فرهنگی اجتماعی سراب. ۱۳۸۰: شماره ۳۱
- ۱۳- خالقی پور شهناز. تأثیر آموزش مهارتهای پیشگیری اولیه بر ابراز وجود، سازگاری، آگاهی و گرایش به سوء مصرف مواد مخدر در دانش آموزان دوره متوسطه منطقه جی اصفهان. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی خوراسگان. ۱۳۸۱
- ۱۴- اداره کل مطالعات و پژوهشهای ستاد مبارزه با مواد مخدر. تأثیر آموزش همگانی در پیشگیری از اعتیاد. مجله اصلاح و تربیت ۱۳۷۵: دوره چهارم، شماره ۴۱
- ۱۵- Nelson Zlupko I. Dore M.M. Kauffman E. Kaltenback K. Women in recovery: Their perceptions of treatment effectiveness 1996; 126-132.
- 16- مدیریت تداوم آموزش. گزارش طرح بررسی تأثیر آموزشهای مبارزه با مواد مخدر بر آگاهی، تغییر نگرش و علایق نوسودان گروههای پیگیر استانهای خراسان، خوزستان، سیستان و بلوچستان، سمنان و کرمان. ۱۳۷۸
- ۱۷- اسعدی سید حسین. دو مشکل جهانی فزونی جمعیت و مواد مخدر در آستانه قرن ۲۱، تهران: انتشارات مرکز نشر سپهر ۱۳۷۶: ص ۱۱۴

Abstract

Title: Life skills training and prevention of addiction (Isfahan -2003)

Authors: Mahboobeh Valiani, Raheleh Samouee, Gholamreza Manshaee

Introduction: Addiction is a descriptive and overthrowing phenomenon which causes crime victim. As prevention is prior to treatment, planning of educational courses to acquire first level prevention of addiction is necessary. This study tried to evaluate life skills education effectiveness on addiction prevention.

Methods: This study was a quasi-experimental research covering 41 subjects from adolescents (20) and the parents (21) in Isfahan. Sampling was done by random method after informing. We planned eight educational workshops for the adolescents and parents in summer 2002. Data collection was done before and after education by three different questionnaires (knowledge of parents and the adolescents and probability of tendency to addiction) which were filled out by subjects before and after the course. Data were analyzed with T-square test by SPSS software.

Results: Findings showed mean scores of post test was higher than mean scores of pretest in adolescents and parents. Comparison of pretest and post-test scores showed a significant difference in all three groups ($P < 0.05$). So, Life skills education affected knowledge and probability of tendency to addiction in parents and the adolescents.

Discussion: Life skills education program showed an effect on parents and adolescents' knowledge and decreased the tendency to addiction in adolescents group. The role of teachers and professors in schools and university to conduct consulting and education of addiction prevention is important.

Key Words: Life skills, education, addiction prevention.